No. 56. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 7 Maart.

FRANKRIJK

PARIJS, den 4den Maart.

De algemeene beraadslagingen over het ontwerp voor eene verschillende regtsbedeeling in zake van komplot tegen den staat, zijn na eene vierdaagsche beraadslaging heden niet ten einde geloopen. Onder de redevoeringen die veel van zich hebben doen spreken en stof tot aanmerkingen geven, behoort vooral die van den heer *de Lamartine* in de zitting van eergisteren. Ofschoon men hulde doet aan zijn erkend talent, en ook in deze rede zijnen schitterenden stijl en welluidende voordragt wedervond, meent men dat, wat het staatkundige betreft, de rede zeer zwak was en de heer *de Lamartine* door zijne rijke verbeelding weggesleept, niet alleen dikwerf van de hoofdzaak afweek, en de gewaagdste stellingen voordroeg, maar zich ook aan menige tegenstrijdigheid schuldig maakte, zoo zelfs, dat hij onder anderen, ofschoon voor de wet sprekende, die bepaalt dat de militairen in een komplot betrekken voor den krijgsraad te regt zullen staan, desniettemin zich ontvallen liet, dat de krijgsraden, in zaken van zamenzwering en komplot, hem niet kompetent toeschenen; meer dergelijke inconsequentien had men van hem gehoord. Zelfs het *Journal des Débats*, dat natuurlijk als ministerieel blad, de redevoering prijzen moest, kan niet nalaten te zeggen, dat het den geëerden spreker nog aan tact ontbreekt, en dat zijne denkbeelden nog wel van eenige gewaagde uitdrukkingen mogten gezuiverd worden. Intusschen beweert men, dat de goede wil dien heer *de Lamartine* voor het ontwerp heeft betoond, hem van de zijde van het ministerie een bewijs van erkentelijkheid zou doen verwerven, en wel, dat men hem de ambassade te Napels wilde opdragen. Men geloofde echter dat de heer *de Lamartine* te onafhankelijk van karakter is, om eene zoodanige betrekking te aanvaarden.

In de zitting van gisteren heeft men van de bank der ministers het eerst het woord opgevat, en de minister van justitie *Persil*, het ontwerp verdedigd. Hij deed voornamelijk het argument gelden, dat een militair, welke misdaad hij ook beging, naar de krijgswet gestraft werd, maar zoodra verbond hij zich niet met burgers tot het bedrijven eener misdaad, al werden daartegen in het krijgswetboek ook strafbepalingen gevonden, of hij kon daarvoor niet vervolgd worden naar zijne eigene wet, de krijgswet, maar viel in handen van den gewonen regter; zou dan, vroeg de heer *Persil* een militair, die met burgers eene misdaad pleegt, minder strafschuldig, zijn dan hij die met zijne krijgsmakkers zich aan dezelfde misdaad schuldig maakt? Voor het overige kon de minister, na al hetgeen voor de wet gezegd is, niet dan in herhalingen vallen, en slechts voornamelijk nog aandringen op de noodzakelijkheid van den nieuwen maatregel. In den loop zijner rede heeft voorts de heer *Persil* duidelijk genoeg te kennen gegeven, dat het bestuur voornemens was, om nog eenige nieuwe maatregelen, tot bescherming en verdediging van des Konings leven voor te dragen, zonder daarbij echter aan te duiden welke. Men denkt evenwel dat daaronder zal behooren, de daarstelling eener soort van koninklijke lijfwacht, welke men wel is waar, zonder de vergunning der kamers, bij eene ordonnantie kon daarstellen, maar geloofde dat men, om den haat die onder de restauratie bij een deel der bevolking tegen dat korps bestond, weg te nemen, hare weder in 't leven roeping door de wetgevende kamers wilde doen bekrachtigen. Voorts spreekt men er van, dat het ministerie zoude voorstellen, om hetzelve het regt toe te kennen, van de deelhebbers van geheime genootschappen, wier tegenwoordigheid gevaarlijk scheen, uit de hoofdstad te bannen, en verder eene nationale belooning te verleenen aan de zoodanigen, die van een aanslag tegen 's Konings leven het eerste kennis gaven; ten welken aanzien men begonnen zou met den persoon, die voor het ontwerp van *Champion* gewaarschuwd heeft, een jaargeld toe te leggen. Vele lieden betwijfelen intusschen voor als nog, of men zoo ver zal willen gaan, en ontwerpen voordragen, die aan de tijden van het schrikbewind doen denken; de daarstelling van een bevoorregt korps of lijfwacht, vindt evenzeer vrij algemeene afkeuring.

In de zitting van heden hebben nog een aantal leden voor en tegen gesproken, en duurde de discussie bij het vertrek van den post nog voort.

Bij de pairs, die heden vergaderden, werden eenige rapporten over te behandelen ontwerpen gelezen; en werd door de ministers de wetten op de organisatie der nationale garde van het Seine-departement ingediend, alsmede die betrekkelijk openbare wegen en de thans bij de afgevaardigden in behandeling zijnde wet op de scheiding van regtsbedeeling.

— Ter gelegenheid dat door het kies-district van Peronne een nieuw lid in plaats van den heer *Harlé*, voor de kamer van afgevaardigden moet gekozen worden, heeft de heer *Odillon Barrot* gemeend aan de kiezers van dat district eenen brief te moeten schrijven, om hen zoo het heet in te lichten bij de te doene keus; dat is, de kandidaat zijner partij aan te bevelen. Daarin zegt hij, dat alle gematigde lieden verontrust werden door de afwijkingen die het bestuur zich veroorloofde, en spoort hij alle goede burgers aan, om door vereeniging eene keus te doen, waardoor die verderfelijke strekking kon te keer gegaan worden. Een gouvernement in toom te houden en het tevens te ondersteunen, het weêrstaan zonder het omver te werpen, dat was, volgens den heer *Odillon Barrot*, de taak die voortaan de door hem genoemde ware liberale meening moest op zich nemen; men moest zoowel de anarchisten als de voorstanders van reactien het hoofd bieden, waartoe vooral eendragt, vastheid en koelbloedigheid behoorde. Ten slotte beveelt de heer *Barrot* zekeren heer *de Beaumont* aan de kiezers aan.

— Aanstaande maandag zal de *Temps* in zijn nieuw vergroot formaat verschijnen, 't welk van de grootte als dat der engelsche bladen zal zijn.

— Men houdt zich thans bezig, om het hotel en het overige voor het uitzet van den hertog *van Nemours* in gereedheid te brengen, als of de wet dienaangaande reeds aangenomen was.

— De *Moniteur* houdt eenige teregtwijzingen van den admiraal *Roussin*, omtrent hetgeen het *Journal des Débats* gezegd had, over eene te Lissabon getroffen vereffening van schadevergoeding. De admiraal zegt dat het bedrag van 800,000 fr. niet strekte om schadevergoeding aan particulieren te geven, maar voor de expeditie-kosten van 1831, waartoe geene nieuwe overeenkomst noodig was, en dat een deel daarvan in der tijd reeds was uitbetaald.

— Het *Charte* behelst heden de volgende telegraphische depeche:

» Marseille 2 Maart 1837.

» De fransche consul te Valencia schrijft dat de tweede brigade der divisie van het leger van het centrum, welke bestemd was, om de vlakte van Valencia te dekken, niet meer bestaat. De officier, die over haar bevel voerde, heeft zich voor het hoofd geschoten. De k[illegible]nie is het ontvlugt. Het overige is in 's vijands handen gevallen."

De tijding van de vernietiging of ten minste van de verstrooijing dezer afdeeling, heeft onder de Spanjaarden alhier veel indruk gemaakt. Hare sterkte bedroeg 6000 man en 300 paarden, en zij stond tegenover de benden van *Serrador* en *Forcadell*, welke magt wij wat minder bedroeg. Dit heeft dan ook sommigen aan de echtheid der tijding, ofschoon van de ministeriele zijde medegedeeld, doen twijfelen, doch de berigten uit Madrid tot den 25sten, die alles behalve gunstig voor de constitutionele zaak luiden, schijnen intusschen de daadzaak der neerlaag te bevestigen. Immers in de bijzondere briefwisseling uit de hoofdstad leest men het volgende:

„ *Forcadill*, *Cabrera's* onderbevelhebber, na in de onmiddellijke nabijheid van Valencia, eene brigade troepen der koningin nagenoeg geheel vernietigd te hebben, heeft zich door wreedelijke buitensporigheden doen kenmerken. Deze bloeddorstige chef heeft op het slagveld, waarvan hij meester gebleven is, een groot getal gevangenen (27 officieren; men noemt onder hen den kolonel *Clouet*) doen fusilleren. Deze neêrlaag door een verlies van 3000 man geleden, geeft tot treurige overwegingen aanleiding en doet nog levendiger het misverstand betreuren, dat tusschen het gouvernement en den generaal *Espartero* is uitgebroken."

Ofschoon nu het aantal troepen niet overeenkomt (de telegraphische depeche spreekt van 6000 man en in dit berigt gewaagt men slechts van 3000) blijkt het uit beide berigten niet te min dat eene afdeeling van het constitutioneel leger door eene bende karlisten geheel verslagen, ja bijna vernietigd is geworden, hetgeen te meer treft, daar het juist op een oogenblik voorvalt, dat men reeds lang van beslissende combinatiën heeft gesproken, die den opstand der laatsten slag moesten toebrengen; dit voorval geeft alzoo dus wel op nieuw een bewijs hoe moeijelijk de burger-oorlog in Spanje te bedwingen is, en hoe lang dezelve nog wel kan voortduren.

In een ander berigt uit Infantes van den 16den Februarij leest men het volgende:

„ De post van Abacete, die van Rouillo zonder brieven komt, verzekert, dat *Cabrera* 6000 rations in die stad heeft geëischt en de overheden allen een goed heenkomen hebben gezocht. Degenen aan wie vroeger amnestie is geschonken, zijn verdwenen om zich bij *Cabrera* te voegen en hem berigt te geven van den staat van weêrloosheid waarin wij ons bevinden. De *alcalde* van onze stad heeft van dien van Rouillo een rapport bekomen, dat al de inwoners van Albacete de wijk genomen hebben. Men geloofde dat de insurgenten zich te Encerta of Tarrazona bevonden.

In de cortes-zitting van den 22sten is een voor de periodieke drukpers gewigtig voorstel gedaan, 't welk door verscheidene leden aangeboden werd, en aantoont dat men begrijpt, dat men met de dagbladen, zonder eenige beteugeling of verpligting te laten, veel te ver is gegaan. Het voorstel is van dezen inhoud:

„ Art. 1. Geen periodiek geschrift mag worden uitgegeven, zonder dat door de uitgevers vooraf in depôt, in de kas der spaansche bank van St. Ferdinand eene som gestort is van 40,000 realen.

„ Art. 2. Na de aanneming van dien maatregel zal de verantwoordelijkheid ten opzigte der vervolgde artikels zich zoowel tot de uitgevers als drukkers der gezegde geschriften uitstrekken. "

Men geloofde vrij algemeen dat dit voorstel zou aangenomen worden.

Het ontwerp der gewijzigde constitutie, zooals het door de speciale commissie in de kamer was voorgelezen zag, thans het licht. Onder de voornaamste nieuwe bepalingen waren onder anderen deze:

Art. 13. De cortes zijn zamengesteld uit twee wetgevende ligchamen, gelijk in magt staande, namelijk: de senaat en het congres der afgevaardigden.

Art. 15. De senatoren worden door den koning benoemd, op de voordragt eener driedubbele lijst van de kiezers die de gedeputeerden ter cortes-vergadering in elke provincie kiezen.

Art. 19. De waardigheid van senator is gratuit en levenslang.

Art. 22. Elke provincie zal eenen gedeputeerde kiezen voor ten minste elke 50,000 zeilen.

— In de spaansche hoofdstad sprak men nog veel van een feestbanket, dat aan den meergenoemden britschen marine kapitein, *Mailland*, die zich thans te Madrid bevind gegeven was. Vijftig cortesleden omtrent waren bij dit feest tegenwoordig geweest. De spaansche en engelsche vlaggen, met laurierkransen bekroond, prijkten vereenigd in de feestzaal. Talrijke staatkundige redevoeringen werden uitgesproken. De engelsche gezant leidde den kapitein *Mailland* met ceremoniale deftigheid de zaal binnen. Het *Hail the King*, het *God save the king*, het katilinaansch lied; *libertad santa sancta* en het *rule Britannia* werden beurtelings aangeheven, en talrijke toasten tot laat in den avond gedronken. Elk lid ontving een door de doofstommen, in de zaal van wier gestícht het feest gegeven werd, een gedrukt verslag, waarvan de titel was: *De ridder Valero en de heer Mailland door de afgevaardigden der natie uitgenoodigd, hebben met hunne tegenwoordigheid dit gesticht vereerd op den 20sten Februarij 1837.*

— De rente heeft ter beurze steeds eene strekking tot daling die echter, van weinig belang is. De verlengde discussie in de kamer van de wet tot scheiding van regtsbedeeling doet veel onzekerheid omtrent den uitslag ontstaan. De liquidatie ter beurs is heden vrij wel afgeloopen; men scheen er bevreesd te zijn, dat men verpligt worden zoude, van het in de fransche bank in depôt gelegde te nemen tot voldoening der talrijke aankoopen in den laatsten tijd. Indien zulks plaats had, zou de koers er waarschijnlijk onder lijden; — men hoopt, dat men weet dat het gouvernement tijding had bekomen, dat de neêrlaag der constitutionelen in Valencia maar minder belangrijk was, dan opgegeven werd. Zulks weerhield de verdere daling die in de spaansche fondsen merkbaar was. De portugesche fondsen waren ook iets lager; dit papier volgt gewoonlijk min of meer den koers der spaansche. De notering was heden: 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 79,35; Nap. rente 95,85; Portugal 3 pCt. 31 ½; Spanje Ardoin 25⅞; Passive 7⅛; Rom. L. 102¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 3den Maart.

In den nacht tusschen den 27 en 28 der vorige maand, zijn geheel onverwacht de gezamenlijke, te dezer stede in de konstapelswacht bewaard wordende, staatkundige gevangenen, ten getale van achtien, onder geleide van Oostenrijksche, Pruissische en Frankfortsche troepen, van hier naar de Bondsvesting Mentz vervoerd. Eene aanzienlijke magtontwikkeling heeft bij die gelegenheid plaats gehad. Een detachement uhlanen was te dien einde uit Mentz in het twee uren van hier gelegen Nassausche plaatsje, Höchts, aangekomen, terwijl talrijke patrouilles onze stad, voor en bij het vervoer der gevangenen, die in twee groote diligences zijn overgebragt, hebben doorkruist, alarm werd geslagen, en eene der voornaamste straten en de Bockenheimer poort, die naar Mentz geleidt, werden door sterke piketten bezet.

— Naar men uit Weenen schrijft, zou de keizerlijke regering voornemens zijn nieuwe reductiën in het leger te brengen; een maatregel dien men door de algemeen heerschende binnenlandsche rust en de goede verstandhouding van Oostenrijk met de overige mogendheden vrij gewaarborgd achtte.

De griep heerscht te Weenen bijna in ieder huisgezin, doch is ook daar voor als nog niet van eenen gevaarlijken aard.

De bijeenkomst van den nieuwen Zevenbergschen landdag is op den 17den April bepaald.

— Uit Italie wordt geschreven dat men ook daar in den avond van den 18den een rood licht aan den hemel waargenomen heeft.

— Volgens de jongste brieven uit Konstantinopel was de gezondheidstoestand aldaar aanmerkelijk verbeterd. Met opzigt tot de staatkunde, viel er niets bijzonder op den oogenblik voor. Lord *Ponsonby* scheen de zaak van de in beslag neming der schooner *Vixen* niet erg op te nemen en zich met vrijgeving van de equipage te vreden te houden. — De geruchten voor eenigen tijd door fransche en engelsche bladen verbreid, omtrent nieuw misverstand tusschen den sultan en *Mehemed* ali, schenen ongegrond.

— Te Weenen waren den 25sten Februarij genoteerd: 5 pCt. Metall. 105; 4 pCt. 100; 3 pCt. 75⅞; Bankactien 1372.

ENGELAND.

LONDEN, den 2den Maart.

Gisteren heeft de koning op het paleis van St. James een lever gehouden, waarop onder anderen den gezant van Madagascar, in zijn nationaal kostuum, werd ontvangen.

— Het huis der lords is gisteren niet vergaderd geweest; de gemeenten hebben zich de bill betrekkelijk het voor schulden gevangen zetten behandeld.

Volgens eene opgave van gouvernements zijde bedraagt de waarde van de aan Spanje geleverde voorwerpen reeds eene som van 540,000 ponden sterling.

— In de brieven uit Lissabon van den 21sten Februarij wordt gemeld, dat de koningin dona *Maria* zich in gezegenden staat bevindt. De stad was rustig. De engelsche vlootvoogd in den Taag had bij eene dagorder aan de officieren op de schepen bevolen dat zij in hunne betrekkingen tot de Portugezen met de meeste omzigtigheid moesten te werk gaan.

— De jongste berigten uit New-York aangebragt, gaan tot den 9den Februarij. De dag voor de inhuldiging van den heer *van Buren*, als president der vereenigde Staten was op den 4den Maart gesteld. Deze plegtigheid moet te Washington, plaats hebben, waar men tegen dien tijd eene groote zamenvloeijing van nieuwsgierigen uit alle deelen der Unie te gemoet zag.

De generaal *Jackson* had nog den 6den Februarij eene boodschap aan den senaat gezonden, waarin hij aanbeveelt, dat het gouvernement eene laatste sommatie aan het Mexicaansch bewind mogt doen, om vergoeding te verkrijgen voor den hoon en de schade aan Amerikaansche personen en eigendommen toegebragt, terwijl hij voorstaat, om in geval van weigering met de wapenen vergoeding

te vorderen. (Volgens berigten over Frankrijk (*zie ons vorig nommer*) zou het tusschen beide landen reeds tot eene breuk gekomen zijn. Doch in dit berigt ontbreekt de dagteekening.)

Alhier heerscht steeds eene groote schaarste van geld, waardoor de zaken in 't algemeen lijden. De notering van heden 5 pCt. gecon. 90⅛; Ned. 2½ pCt. 52⅜; Portugal 3 pCt. 32; Spanje 26⅛; Braz. 86.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den Maart.

Men schrijft uit Groningen: » Laatstleden Dingsdag is alhier de 40ste verjaardag gevierd van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden met het wapperen der vlaggen van de torens en van vele publieke en particuliere gebouwen, het bespelen van het carillon en met het houden eener parade. De kolonel *Busch* heeft, ter eere van deze gelegenheid, een diner gegeven, waarop verschillende militaire autoriteiten waren genoodigd. Ook hebben de vrijmetselaren te dezer stede dien dag, zoo heugelijk voor hunnen Grootmeester-Nationaal, in hunne Loges *l'Union Provinciale* en *l'Union Maçonnique*, luisterrijk gevierd door het houden van buitengewone vergaderingen. In eerstgenoemde loge heeft een prachtig diner de werkzaamheden besloten, waarbij zich eene aanzienlijke schare broeders had vereenigd, terwijl in de andere loge een souper heeft plaats gehad, en de voorgevel van het lokaal op eene *Maçonnique* wijs fraai verlicht was. In deze beide broederlijke bijeenkomsten was de geestdrift en de liefde jegens den beminden Prins op eene treffende wijs blijkbaar, en werden de beste heilwenschen voor het geluk van Z. K. H. en Hoogstdeszelfs gezin uitgeboezemd."

— Te 's Hage is overleden de heer *N. J. W. C. Heideloff*, onderdirecteur bij het Koninklijk kabinet van schilderijen. Hij paarde een fijn kunstgevoel aan eene groote geoefendheid, vooral in het teekenen. De keurige omtrekken, door hem van de voornaamste schilderijen van het Koninklijk kabinet vervaardigd, getuigen dit.

— In de op ll. Donderdag te Rotterdam plaats gehad hebbende veiling der Nederlandsche Handelmaatschappij van 119,799 balen Java- en 7549 balen Sumatra-koffij, is alles verkocht, te weten: de Java koffij, naar kwaliteit, van 26 tot 48½, en de Sumatra-koffij, van 25 tot 26½ cents.

— Bij Arrest van het Hof van Assises der Prov. Vriesland van den 28sten Februarij ll., is *Pieter Sakes Weijnma*, oud 25 jaren, boerenarbeider te Wieuwerd, tot de straffe des doods veroordeeld, ter zake van vergiftiging, door middel van Rattenkruid, van zijne huisvrouw *Hiltje Rimkerts Zijlstra*, oud 22 jaren, met welke hij zes maanden was gehuwd geweest, en die zich in een staat van zwangerschap bevond.

— In de Utrechtsche courant, leest men het volgende:

De heer *Martin* zet zijne oefeningen met de wilde dieren zijner Menagerie tot verwondering der talrijke aanschouwers voort. Hij toont zich even vertrouwelijk met de leeuwin, als met den tijger. Immers hij legt zich gerust op de leeuwin en wel tusschen de voorpoten van de koningin des wouds schijnbaar te slapen. Even als de tijger, gehoorzaamt de leeuwin hem in alles. *Martin* schijnt de vreeselijke spierkracht dier wouddieren even zoo min te tellen, als den verscheurenden aard van den tijger, welke gezegd wordt, alles te verscheuren, wat in zijn bereik komt. — Deze dierentemmer heeft aan de natuurkundigen wenken nopens de geaardheid dezer verscheurende dieren, welke andere gedachten over dezelve doen ontstaan. Hij doet immers zien, dat zij leerzaam, dankbaar en gehoorzaam zijn? Hij toont, dat de zwakke mensch de heerschappij over de verschrikkelijkste dieren voert en hen in zijne magt heeft. De vertooningen met de *Boa-Constrictor* zijn ook belangrijk en verwekken, wegens de athletische positiën van den heer *Martin*, niet minder de toejuiching der aanschouwers. Het zijn vertooningen zoo als men ze nog nimmer hier zag.

» Donderdag en Vrijdag ll. zijn de kinderen uit de liefdadige gestichten, van de stads-, diaconie- en armscholen der onderscheidene gezindheden in deze schoone menagerie kosteloos toegelaten; terwijl wij vernemen, dat de heeren *Martin en Co.* ook de bewoners der Diaconie oude mannen- en vrouwenhuizen daartoe hebben uitgenoodigd."

De belgische kamer van afgevaardigden heeft ll. zaturdag de overige artikelen van de kosten voor het departement van oorlog aangenomen, met uitzondering van de artikelen betrekkelijk de geneeskundige dienst en de aanbesteding der ijzeren legersteden, beide aangelegenheden waarover sedert lang in Belgie menige klagt is opgegaan. Men zal op die artikelen heden, maandag, terugkomen.

Omtrent de zaak van de geneeskundige dienst heeft de heer *de Puidt* verlangd dat men het verder onderzoek dier zaak aan het ministerie overliet. Een ander lid, de heer *Dubus*, meende daarentegen dat er van de zijde van het ministerie niets meer te doen viel, omdat het uitspraak gedaan en na de uitspraak zelfs gestraft had, deelende daarmede op het uit zijn post ontzetten van den Dr. *Feigneaux*. De minister verzekerde dat dit ontslag gegeven was voor zijne meening omtrent de zaak der geneeskundige dienst gevestigd was en dat dezelve daarmede slechts in een indirect verband stond.

De kamer heeft in de zitting van zaturdag nog de discussien over het budget van openbare werken begonnen.

De belgische senaat heeft achter elkander verscheidene ontwerpen goedgekeurd, als op den invoer van weefgetouwen, het budget der openbare schuld en der dotatien, en is begonnen aan een ontwerp de personele belasting betreffende.

— De hertog *van Saxen-Coburg* heeft aan den heer *de Meulenaere*, gouverneur van Westvlaanderen, het grootkruis der orde van Ernest geschonken.

— Het berig der Antwerpsche beurs luidt dat er steeds weinig zaken in de openbare fondsen omgaan. De notering was zaturdag (4 *Maart*): Belg. 100½; O. Metall. 105¾; Spanje Ardoin 24⅞; Deferd 18⅛; Nap. renten 92⅛; B. Tavolière 59½; Sicil. 92½; Rom. L. 100⅝; Id. te Antw. 98¼; Braz. 85¼. — Wisselkoers op Amsterd. en Rott. ¼ pct. premie.

BOEKBESCHOUWING.

DRIETAL VERHALEN, *op Godsdienst en Deugd gegrond. Niet vertaald.* Te Leeuwarden bij L. SCHIERBEEK, 1837, gr. 8°., Bladz. 198. Prijs ƒ 2.20.

De bundel verhalen, die ons aangeboden wordt door eene ongenoemde schrijfster, is ons vrij goed bevallen. Eene hoogst eenvoudige, maar ook daardoor juist onderhoudende stijl, eene niet te vergedreven zucht naar het schilderen van treffende tafereelen, eene ten goede geleide verbeeldingskracht, zietdaar het een en ander, dat wij mogten opmerken als hoofd-onderscheidingsteeken dezer niet vertaalde verhalen. De schrijfster had het doel om door de mededeeling dezer zedelijke tafereelen, nut te stichten, en het oog hebbende op dat aangewezen doel zullen wij daaraan den inhoud van het voor ons liggende boek toetsen. — Het eerste verhaal houdt de geschiedenis in van een te vondeling gelegd kind, dat in den altijd gedenkwaardigen veldslag bij Waterloo herkend wordt door eenen het hem ontstolen kind nog betreurenden vader. De deugdzame levensgeschiedenis der pleegouders van het gevonden kind, de wijze van opvoeding, de herkenning en de ontknooping van het raadsel, hoe en waarom het kind te vondeling was gelegd geworden, de gelukkige vader en de wroegingen van den misdadige en zijne medepligtige bevallen; maar de onwaarschijnlijkheid van de houten ketting met portret op het te vondeling gelegde kind bevonden, en de kwetsing aan den linkerarm op het slagveld, hetgeen onwillekeurig de geheele geschiedenis van het kwetsen van den Prins *van Oranje* te binnen brengt, hebben iets gezochts. — Het tweede verhaal dat verre weg het beste is geschreven en als het natuurlijkste zich voordoet, schetst de lotgevallen eener brave jonge dochter, die na vele rampspoeden in een gelukkig huwelijk de belooning vindt voor edele zelfopoffering en voor de edele volharding in den strijd tegen den belager harer eer en onschuld. Het opschrift op den geborduurden werkzak kwam ons wat ultra-nationaal en alles behalve smaakvol voor; wij hebben althans nooit zulke breede inscriptien op dergelijke vrouwelijke voorwerpen van gebruik of van zwier ontmoet; maar daar blijven de aanmerkingen bij; want het verhaal is goed opgezet en het karakter der edele stiefdochter goed volgehouden. Het laatste verhaal, dat getiteld is *Charlotte Betendorp* en *Sara ter Walde*, houdt de bekeering in van een Israëlitisch meisje, die het sterfbed eens Christens hebbende bijgewoond, eensklaps besluit de boeken van het N. Verbond te lezen, en die door haar vriendinnetje, de als dochter van eenen bankier, in de gelegenheid daartoe gesteld wordt. Wij willen den lezer niet vooruitloopen, door de verwonderlijke lotgevallen van het Jodinnetje mede te deelen; genoeg, dat wij hier aantreffen de gronden waarop het jeugdige meisje tot de Christelijke kerk komt, en zelfs hare oude moeder ook nog weet te overtuigen van de waarheid der Christelijke godsdienst, zoo dat ook deze in geloove den heiligen doop ontvangt. Het verhaal sluit met de echtverbindtenis van het bekeerde Jodinnetje met des bankiers zoon, den broeder van hare vriendin *Charlotte*. — Wij willen niet vitten, maar wij twijfelen aan een *konsertje* (bladz. 13) door twee kinderen gegeven; en zijn bovendien van meening, dat het uitheemsche woord *concert* geen verkleiningswoord aanneemt, en deszelfs eigene spelling behouden moet, zal het woord verstaanbaar blijven. Het woord is dan ook in geen taalkundig woordenboek van *Siegenbeek*, *Weiland* of *Loots* te vinden. Het boekje voldoende aan het oogmerk, waarmede het geschreven werd, verdient als een nuttig en tevens aangenaam leesboek aanbeveling; en daartoe het onze willende bijdragen, laten wij hier volgen eenige regelen uit het tweede verhaal, ten proeve:

» O! met welk een onuitsprekelijk zalig bewustzijn stond nu *Henriette* aan het leger der dierbare afgestorvene! „Moeder is eene hemelling," dacht zij; en deze gedachte was inderdaad zeer verdige vreugd; zij kuste de bleeke lippen der ontslapene, ijlde naar haar slaapvertrek en zonk op hare knieën neder, en in een vurig en hartelijk gebed stortte zij haar vol gemoed voor den hoogen God uit. Liefderijk werd ook haar gebed verhoord; want, toen *Henriette* opstond, gevoelde zij zich geheel gesterkt en bemoedigd, om de toekomst vertrouwend en met gelatenheid te gemoet te treden. Haar hart klopte kalm en rustig; en naauwelijks had zij een half uur op haar rustbed gelegen, of een verkwikkende slaap sloot

hare oogen. In den droom zag zij hare ouderen in de gedaante van engelen, met een' hemelschen glans omstraald. Zij zongen in heerlijke jubeltoonen, den lof van God den Vader en van den Heiland!"

Het boek is zindelijk gedrukt, vrij zuiver van drukfeilen, en met een gesteendrukt titelblad versierd, voorstellende de herkenning van den vondeling op het slagveld van Waterloo; de geringheid van den prijs, waarvoor het boek bekomen kan worden, maakt de verspreiding van deze verhalen, vooral onder den burgerstand, meer gemakkelijk, en zal waarschijnlijk aanmoedigen om het te koopen.

. Die iets te vorderen of onder zich heeft van, of verschuldigd is aan wijlen den Heer Mr. C. VAN BORCHAREN, gewoond hebbende en overleden te *Gorinchem*, gelieven daarvan opgave, afgifte of betaling te doen aan den ondergeteekenden, alhier wonende, uiterlijk binnen *vier weken* na dato dezes.

Gorinchem, den 6. Maart 1837.

P. VAN BORCHAREN.

---

§ De MILITIE-KOMMISSARIS over de Kantons N ... van *Noord-Braband*, maakt hiermede bekend, dat de 2de en 3de Zittingen van den MILITIE-RAAD te *Breda*, zullen gehouden worden als:

2de zitting op den 16, 17, 18, 20 en 21 Maart eerstk.
3de » » » 3, 4, 5, 6 » 7 April »
4de » » » 17 derzelve maand.

Zullende dezelve weder telken dage des voormiddags om 9 ure geopend en dezelve rangschikken der Kantons als bij de 1ste zitting gevolgd worden.

Etten, den 6. Maart 1837.

De Militie-Kommissaris voornoemd,
J. F. VERMEULEN.

PUBLIEKE AANBESTEDING
WEGENS HET
DIGTEN VAN EEN GRONDGAT,
in den DIJK van DINTEL-POLDER, *onder de Gemeente*
DINTELOORD.

Het DIJKBESTUUR van *Dintel-Polder*, gemeente *Dinteloord*, brengt hiermede ter kennisse, dat op Maandag den 13den Maart 1837, des namiddags ten 4 ure, ten gemeentenhuize van *Dinteloord*, publiek zal worden Aanbesteed:

Het OPWERKEN of HERSTELLEN van een GRONDGAT, hetwelk in den DIJK van *Dintel-Polder* ter lengte van 48 Ellen, bij den storm en hoogen vloed van den 2[illegible] Februarij jl. in denzelve Dijk is ingeloopen.

Terwijl het Bestek van Aanbesteding van aanstaande Woensdag den 8sten Maart 1837, zoo in de Logementen van de Wed. P. KLERCQ, in *het Schippershuis*, als bij JAN HERSELMAN, in *den Gouden Leeuw*, beide te *Dinteloord*, mitsgaders bij den Penningmeester van den *Dintel-Polder*, J. JISKOOT, bij wien ook des verlangende, nog nadere inlichtingen te bekomen zijn en ter lezing zullen gelegd worden, zullende voorts op Zaturdag den 11den 1837, voor diegene welke zulks zullen verkiezen op het Terrein de noodige aanwijzinge worden gedaan.

Dinteloord, den 5. Maart 1837.

Ter ordonnantie van 't Dijkbestuur van den *Dintel-Polder*,
De Penningmeester,
J. JISKOOT.

. Het DIJKBESTUUR van den *Royalen Polder*, gelegen onder de *Zwaluwe*, *Zevenbergen* en *Klundert*, zijn van meening, aan de minstaannemenden, op Donderdag den 16den Maart 1837, des voormiddags ten twaalf ure, ten huize van ARIE SIMONS, op den *Buiten-Moerdijk*, te

BESTEDEN:

Het DIGTEN van een GEVALLEN GRONDGAT in den ZEEDIJK, van den *Royalen Polder*, nabij het Dorp van de *Lage Zwaluwe*. Informatie te bekomen bij den Opzigter DUBBELMER te *Lage Zwaluwe*.

Besteding van Aardwerk,
ONDER NUMANSDORP, (GEZEGD DE BUITENSLUIS.)

Op Dingsdag den 14den Maart 1837, voormiddags ten 10 ure precies, zal het DEMPEN van een SLUISGAT en belangrijke HERSTELLINGEN der ZEEBRAKEN, langs de Buitengronden van *Cromstrijen*, waaronder een gedeelte KARWERK is, waarvan daags voor de Besteding aanwijzing zal geschieden, de Besteding een aanvang nemen op de *Kap van het Hooge-land* onder *Numansdorp* voornoemd.

Zegt het voort.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

DE RAAD, in deszelfs buitengewone Vergadering van 14 dezer, besloten hebbende, om behoudens Zijner Majesteits goedkeuring, de Directie te magtigen tot het bijeenroepen eener ALGEMEENE VERGADERING VAN STEMGEREGTIGDE DEELHEBBERS, naar aanleiding van het 98ste der Artikelen van Overeenkomst; en die bijeenroeping door Zijne Majesteit bij besluit van 15 Februarij 1837, N°. 80, geapprobeerd zijnde, zoo worden de *Stemgeregtigde Deelhebbers in de Nederlandsche Handel-Maatschappij*, bij deze, door de Directie opgeroepen tot de bijwoning dier Vergadering, welke, op *Donderdag den 16. Maart* 1837, alhier zal worden gehouden, des middags ten 12 ure, in het lokaal bij de brieven van Personele Oproeping vermeld.

Amsterdam, den 16. Februarij 1837.

VAN DER HOUVEN, President.
KOOY, Directeur fungd Secretaris.

. BREDA. — De Ondergeteekende berigt het geëerde Publiek, dat bij alhier te spreken of te ontbieden is in het Logement *den Gouden Leeuw*, tot den 11. dezer, met een alleruitmuntendst assortiment van GLAZEN, zoo wel in BRILLEN, gemonteerd in Goud, Zilver, Schildpad en fijn Staal, als voor alle GEZIGTKUNDIGE INSTRUMENTEN, en verder wat tot dit vak behoort.

MAGNUS MORIS.

Huis te Koop of te Huur.

Den 29sten Maart 1837, zal de Notaris VERKOUTEREN veilen, en den 5den April 1837, in het openbaar Verkoopen.

Een *Kapitaal*, goed onderhouden HUIS, gelegen in de (als zeer gezond bekende en drie Scholen hebbende) Stad *Geertruidenberg*, wijk C, n°. 29; bestaande uit 4 Behangen en 2 Onbehangen Beneden en 4 Onbehangen Bovenkamers, Meidenkamertje, 2 Keukens, 2 Kelders, Waschhuis, Zolders, Pomp en Regenbak en verdere gemakken; zeer geschikt om tot *twee Huizen* te worden ingerigt, en eenen fraaijen nieuw Omheinden Tuin met Vruchtboomen enz.

Gemeld Huis en Tuin inmiddels ook *uit de Hand te Koop of te Huur*.

Nader onderrigt te bekomen bij voormelden Notaris.

---

§ De Notaris VAN DER ELST, te *Werkendam*, zal aldaar ten herberge van A. VERDOORN, op Vrijdag den 10den Maart 1837, des namiddags om 2 ure, publiek Verkoopen:

Een GAFFELSCHIP, genaamd *DE VROUW LOUISA*, groot 88 tonnen, met staande en loopende Wand, Zeilen, Ankers, Kabelen, Kettingkabel en al zijn toebehooren, volgens Inventaris; gevoerd door Schipper *H. Sore*, vroeger bevaren door Schipper *Oudshoorn*.

Zullende de Veiling van hetzelve *Schip* plaats hebben zoo als het geheel onbeschadigd is liggende te *Werkendam*, op de zoogenaamde *Hooikens*, tegen *Sasdijk*; doch bij niet genoeg gelding, zal alleen het HOL of de ROMP van gemeld Schip, met MAST, BOER en ZWAARDEN Verkocht worden.

TE KOOP:

Een TILBURY, zoo goed als nieuw. Te bevragen bij SMIT, Mr. Zadelmaker in de Vughterstraat, te *'s Bosch*.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,
is van de pers gekomen en aan [illegible] *Inteekenaren verzonden*:

TIJDSCHRIFT
VOOR
AANKOMENDE
ONDERWIJZERS.
TWEEDE JAARGANG. EERSTE STUK.
In 4 Stukken is jaars kompleet à f 2,00.

De Schoolonderwijzers, Schoolonderwijzers-gezelschappen, Ondermeesters en Kweekelingen, worden op nieuw beleefdelijk uitgenoodigd tot het leveren van gepaste bijdragen en het beantwoorden en oplossen van vragen en voorstellen, die in dit Tijdschrift zullen voorkomen. De inzenders van eenig opstel, van vragen, voorstellen, enz. kunnen dezelve met hunnen naam of hun naamcijfer onderteekenen, om bij de opname te worden vermeld, zoo als ook eene lijst van de voornaamste oplossers achter elk stukje geplaatst wordt.

Door bovengemelden is op den 4den Maart 1837, aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner woonplaats, ter verlating in het Nederduitsch vertoond:

DIALOGUES SUR L'EQUITATION, *Premier Dialogue entre le Grand Hippo-Théo, dieu des quadrupèdes, un Cavalier et un Cheval*; par MM. BEUCHER et PALIER. *Paris* 1835.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.